

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/54/2016
Identifikačné číslo spisu: 7715215475
Dátum vydania rozhodnutia: 05.05.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:7715215475.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu A. N., bývajúceho v R., zastúpeného Mgr. Štefanom Jakobom, advokátom so sídlom v Košiciach, Nerudova č. 9, proti žalovanému AGRO - Land SK, s.r.o., so sídlom v Malčiciach č. 200, IČO: 47153733, zastúpenému Advokátskou kanceláriou Illeš, Šimčák, Bröstl, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Štúrova č. 27, IČO: 36861472, o nahradenie prejavu vôle, vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 5 C 382/2015, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 4. decembra 2015 sp. zn. 1 Co 676/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Žalobca sa v konaní domáha nahradenia vôle žalovaného v kúpnej zmluve, ktorou mu predá spoluvlastnícky podiel žalovaného nadobudnutý za okolností relevantných v zmysle § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka k nehnuteľnostiam v katastrálnom území R., ktorá sú zapísané na listoch vlastníctva č. XXX a XXXX. Žalobca zároveň žiadal nariadiť predbežné opatrenie zakazujúce žalovanému nakladať so spoluvlastníckym podielom 1/12 nehnuteľností v katastrálnom území R. zapísaných na liste vlastníctva č. XXX ako pozemky registra E: parcela č. XXXX - orná pôda vo výmere XXXX m², parcela č. XXXX - orná pôda vo výmere XXXX m², parcela č. XXXX - orná pôda vo výmere XXXX m² a so spoluvlastníckym podielom 48/288 nehnuteľností zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX ako pozemok registra E: parcela č. XXXX - orná pôda vo výmere XXXX m² (ďalej len „sporné nehnuteľnosti“). Návrh odôvodnil tým, že žalovaný je súčasťou širšieho systému obchodných spoločností, ktoré medzi sebou navzájom v rámci rôznych podnikateľských aktivít prevádzajú nehnuteľnosti v ich vlastníctve, pričom nie vždy a v plnej miere rešpektujú predkupné práva spoluvlastníkov. Podľa presvedčenia žalobcu urobí žalovaný všetko pre to, aby nemusel vyhovieť žalobcovmu návrhu na nahradenie prejavu vôle, ktorého sa domáha vo veci samej. Vzhľadom na to považoval za osvedčenú potrebu dočasného obmedzenia práv žalovaného nariadením predbežného opatrenia.

Okresný súd Michalovce uznesením z 3. septembra 2015 č.k. 5 C 382/2015-26 návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia zamietol s odôvodnením, že žalobca neosvedčil naliehavosť požadovanej dočasnej úpravy a v návrhu nevysvetlil, v čom konkrétne hrozí jeho ujma, ktorej by sa dalo zabrániť nariadením požadovaného predbežného opatrenia. Jeho tvrdenia, že mu hrozí majetková strata vo forme ušlého zisku zostali iba v teoretickej rovine a v konaní neboli osvedčené.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach uznesením zo 4. decembra 2015 sp. zn. 1 Co 676/2015 napadnuté uznesenie zmenil tak, že žalovanému zakázal nakladať so spoluvlastníckym podielom 1/12 nehnuteľností v katastrálnom území R. zapísaných na liste vlastníctva č. XXX ako pozemky registra E: parcela č. XXXX - orná pôda vo výmere XXXX m², parcela č. XXXX - orná pôda vo výmere XXXX m², parcela č. XXXX - orná pôda vo výmere XXXX m² a so spoluvlastníckym podielom 48/288 nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX ako pozemok registra E: parcela č. XXXX - orná pôda vo výmere XXXX m², a to predat' tieto podiely, zameniť, zaťažiť záložným právom, vecným bremenom, zabezpečovacím prevodom práva a vložiť ako vklad spoločníka do obchodnej spoločnosti alebo družstva. V prevyšujúcej časti napadnuté uznesenie potvrdil. V odôvodnení citoval ustanovenie § 76 ods. 1 O.s.p., vysvetlil dotknutú právnu úpravu a tiež podstatu, účel a predpoklady nariadenia predbežných opatrení. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu žalobca osvedčil pravdepodobnosť nároku, ktorého sa domáha žalobou, ako aj nebezpečenstvo bezprostredne mu hroziacej ujmy a tiež vzťah navrhovaného predbežného opatrenia k predmetu konania vo veci samej. Už len situácia, ktorá viedla k začatiu predmetného občianskeho súdneho konania (porušenie predkupného práva spoluvlastníka) primerane osvedčuje obavu, že žalovaný nebude ani v budúcnosti v plnom rozsahu rešpektovať predkupné práva podielových spoluvlastníkov. Na druhej strane odvolacím súdom nariadené predbežné opatrenie ho neobmedzuje neprimerane pri riadnom a bežnom užívaní (obhospodarovaní) sporných nehnuteľností. Žalobcov návrh na nariadenie predbežného opatrenia považoval odvolací súd za neopodstatnený v časti týkajúcej sa zákazu previesť užívacie práva k sporným nehnuteľnostiam na tretie osoby, preto v tejto časti potvrdil uznesenie súdu, ktoré bolo napadnuté odvolaním.

Proti zmeňujúcemu výroku uvedeného uznesenia podal žalovaný dovolanie s tým, že mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Za procesnú vadu tejto povahy označil nedostatočné odôvodnenie (nepreskúmateľnosť) napadnutého uznesenia, ktoré vyčerpávajúcim spôsobom a zo všetkých hľadísk nevysvetľuje dôvody, ktoré viedli odvolací súd k nariadeniu predbežného opatrenia. Osobitne poukázal na bližšie neodôvodnenú obavu z bezprostredne hroziacej ujmy žalobcu. Žalobca neosvedčil, že by sa žalovaný chystal sporné nehnuteľnosti scudzit' alebo zaťažiť právami tretích osôb. Tvrdenia žalobcu zostali iba v rovine nepodložených domnienok a hypotéz. Žalovanému nebolo doručené odvolanie žalobcu proti prvostupňovému uzneseniu, a preto sa až z rozhodnutia odvolacieho súdu dozvedel, že bolo nariadené predbežné opatrenie. V danej procesnej situácii tak nemal žiadnu procesnú možnosť brániť sa (minimálne vyjadrením k odvolaniu). Konštatujúc, že sú dané dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p. žalovaný žiadal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu buď zrušiť (a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie), alebo zmeniť (tak, že sa návrh zamietne).

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že tento opravný prostriedok žalovaného je procesne neprípustný, preto ho navrhol odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

1. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky

štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Pokiaľ je odvolanie zásadne prípustné (ak Občiansky súdny poriadok v prípade niektorých rozhodnutí výnimočne neustanovuje inak), dovolanie - naopak - je prípustné, len ak to Občiansky súdny poriadok výslovne uvádza. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto mimoriadnosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

2. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 ale neplatia, ak ide (mediálnym) o uznesenie o predbežnom opatrení (viď § 239 ods. 3 O.s.p.).

V danom prípade je síce dovolaním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, prípustnosť proti nemu smerujúceho dovolania (§ 239 ods. 1 O.s.p.) je však vylúčená ex lege - viď § 239 ods. 3 O.s.p. Ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. totiž neplatia, ak dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu o predbežnom opatrení.

3. Dovolanie žalovaného by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak v konaní na súdoch nižších stupňov došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nie je významný subjektívny názor (tvrdenie) dovolateľa o existencii vady tejto povahy, ale len záver (zistenie) dovolacieho súdu, že k takejto vade skutočne došlo.

Žalovaný procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal; existencia väd tejto povahy ani nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

4. Žalovaný tvrdí, že odvolací súd mu v konaní odňal možnosť pred súdom konať.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si

z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

4.1. Žalovaný tvrdí, že o predbežnom opatrení bolo rozhodnuté tak, že nemal žiadnu možnosť brániť sa jeho nariadeniu (čo i len vyjadrením k odvolaniu žalobcu).

Rozhodovanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v občianskom súdnom konaní treba považovať za integrálnu súčasť základného práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Zo zásady rovnosti účastníkov konania nemožno vyvodzovať nejaký abstraktný postulát, že účastníci konania - bez zreteľa na ich postavenie a konkrétnu procesnú situáciu - musia v každej časti či druhu konania súčasne disponovať určitým procesným prostriedkom. V prípade niektorých procesných prostriedkov z ich povahy a účelu vyplýva, že ich uplatnenie má k dispozícii len jedna strana; tomu zodpovedá aj právna úprava predbežných opatrení.

Predbežné opatrenie je inštitút uplatňovaný v procesných situáciách, v ktorých nemožno čakať na skončenie konania vo veci samej, lebo je z určitého dôvodu potrebné ešte pred meritórnym rozhodnutím prijať urýchlene efektívne dočasné opatrenie, ktoré je odôvodnené opodstatnenosťou hrozby, že rozhodnutie, ktorým konanie skončí, už nebude mať materiálny význam pre daný hmotnoprávny vzťah účastníkov konania. Predbežné opatrenie tým predstavuje procesný zabezpečovací prostriedok dočasného a provizórneho charakteru, ktorého účelom je zabezpečiť podmienky na poskytnutie reálnej, účinnej a efektívnej súdnej ochrany účastníkom konania.

Občianskoprávny súd rozhoduje o nariadení predbežného opatrenia aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia sa pred rozhodnutím súdu o predbežnom opatrení ostatným účastníkom konania nedoručuje. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia súd doručí ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Takáto úprava vytvára priestor na to, aby sa žalovaný dozvedel o predbežnom opatrení až v okamihu, keď je voči nemu účinné. Ak by sa návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručoval žalovanému skôr, ako o ňom bolo rozhodnuté, žalovaný by mohol veci zariadiť tak, aby následne nariadené predbežné opatrenie stratilo význam. Záujem na rýchlej a účinnej dočasnej ochrane práv žalobcu tu má prednosť pred právom žalovaného vyjadriť sa k navrhovaným skutočnostiam (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 147/2011, 3 Cdo 579/2014, 6 Cdo 143/2010).

Občiansky súdny poriadok uvedené hľadiská zohľadňuje nielen pri právnej úprave rozhodovania o návrhu žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia súdom prvého stupňa, ale aj pri právnej úprave odvolacieho konania v prípade, že odvolaním je napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Účel sledovaný procesným inštitútom predbežného opatrenia, ktorý vyžaduje, aby žalovaný bol v istom zmysle (v zákonom vymedzenom, a teda aj prípustnom rozsahu) „zaskočený“ uznesením súdu nariaďujúcim predbežné opatrenie, sleduje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 75 ods. 8 veta tretia, v zmysle ktorého „ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie“. Pokiaľ by Občiansky súdny poriadok neobsahoval takúto úpravu (§ 75 ods. 8 veta tretia) aj pre odvolacie konanie, nebol by v plnosti dosiahnutý základný cieľ sledovaný právnou úpravou predbežných opatrení.

Námietku žalovaného, že v odvolacom konaní mu nebola vytvorená procesná možnosť vyjadriť sa k odvolaniu žalobcu proti rozhodnutiu zamietajúcemu návrh na nariadenie predbežného opatrenia, preto dovolací súd považuje za neopodstatnenú. Procesný postup odvolacieho súdu zodpovedal zákonu. Zákonu zodpovedajúci postup súdu nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.

4.2. Žalovaný ďalej namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, arbitrálne a

nepreskúmateľné.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „Dohovor“) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Právo na spravodlivý súdny proces neznamena ale právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (viď tiež II. ÚS 76/07).

Judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) už dávnejšie považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za „inú vadu konania“, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013, I. ÚS 287/2014). Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 O.s.p. (teraz § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. - poznámka dovolacieho súdu), ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol stručne rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania, vysvetlil, čoho sa žalobca domáha a čím v odvolacom konaní argumentoval a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil (dovolací súd sa ich správnosťou nezaoberal). Z odôvodnenia napadnutého uznesenia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že skutkové alebo právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Obsah spisu v ničom nedáva podklad pre záver, že na daný prípad sa vzťahuje druhá veta stanoviska R 2/2016.

Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv

žalovaného.

Treba dodať, že pred nariadením predbežného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí však byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvyš pravdepodobná. Pri nariadení predbežného opatrenia súd poskytne oprávnenému účastníkovi len dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia, a to aj za cenu, že skutkový stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme predbežného opatrenia sa neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

Uvedeným zákonným pravidlám, ktorým sa súd riadi pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, zodpovedá i zákonná požiadavka na spôsob odôvodnenia rozhodnutia súdu o tomto návrhu v prípade že si súd osvojil skutkové a právne dôvody uvádzané v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Podľa § 76 ods. 4 O.s.p. ak súd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovie a stotožňuje sa so skutkovými a s právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, súd to skonštatuje v odôvodnení a ďalšie dôvody nemusí uvádzať.

4.3. V tej časti dovolania, v ktorej sa uvádza, že napadnuté uznesenie nezodpovedá súdmi aplikovaným ustanoveniam Občianskeho súdneho poriadku určujúcim predpoklady vydania predbežného opatrenia, žalovaný z hľadiska obsahového namieta, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Nesprávne právne posúdenie je síce relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) úspešne uplatniteľný v procesne prípustnom dovolaní, nesprávne právne posúdenie ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

5. K vyššie uvedenému dovolací súd dodáva nasledovné:

Občiansky súdny poriadok vychádza zo zásady, že proti rozhodnutiam odvolacích súdov má byť prípustný (len) mimoriadny opravný prostriedok (a iba) vtedy, ako to zákon (výnimočne) výslovne uvádza. Ako v prípade každej výnimky, aj tu je neprípustný rozširujúci výklad. Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. ide v intenciách uvedenej zásady ešte ďalej a prípady, v ktorých výnimočne dovolanie prípustné je (§ 239 ods. 1 a 2 O.s.p.), viac zužuje.

V ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. sú uvedené rôzne uznesenia (napríklad o tľmočnom, poriadkovej pokute, predbežnom opatrení), vydanie ktorých prichádza do úvahy v odlišných procesných situáciách a s odlišným cieľom. Jedno však majú všetky tieto uznesenia spoločné - zákonodarca vo vzťahu k nim vyjadril zámer, aby neboli preskúmané v dovolacom konaní. V právnej teórii sa v minulosti dokonca vyskytol názor, že v prípade uznesení uvedených v § 239 ods. 3 O.s.p. nemôže prípustnosť dovolania založiť ani procesná vada konania uvedená v § 237 ods. 1 O.s.p. (viď Bajcura A. a kolektív, Občiansky súdny poriadok, Komentár, I. diel, Eurounion 1996, str. 402).

Predbežné opatrenia sú jedným zo zabezpečovacích inštitútov občianskeho súdneho konania, ktoré majú za cieľ dočasnou úpravou eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli nastať, ak by sa takáto (dočasná) úprava nenariadila. Predbežné opatrenia treba vnímať ako dočasné procesné opatrenie súdu, trvanie ktorého je obmedzené a môže byť za podmienok uvedených v zákone zrušené (viď § 77 O.s.p.). Dočasnosť tohto opatrenia ako jeho základný znak znamená, že nejde o konečnú a definitívnu úpravu

vzťahov medzi účastníkmi konania. Vzhľadom na to, že predbežné opatrenie má nastoliť určitý stav len dočasne a bez ujmy na konečnú, definitívnu ochranu poskytovanú až rozhodnutím súdu o veci samej, vyznačujú sa procesné nesprávnosti súdov, ku ktorým dochádza pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie (zrušenie) predbežného opatrenia, nižšou intenzitou porušenia procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania. Aj na to je potrebné vziať zreteľ pri posudzovaní prípustnosti dovolania proti uzneseniu o predbežnom opatrení, v ktorom sa namieta procesná vada konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje tiež na to, že rozhodovacia prax Európskeho súdu pre ľudské práva vylučuje aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 Dohovoru na rozhodovanie v otázke predbežných opatrení (pozri rozhodnutie *Apis versus Slovenská republika* z 10. januára 2000, č. 39754/98). K tomu istému vid' aj viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (napríklad sp. zn. II. ÚS 666/2014, IV. ÚS 585/2012, III. ÚS 59/2012).

6. Pokiaľ žalovaný v dovolaní poukázal aj na § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., dovolací súd uvádza, že tzv. iná procesná vada konania je v zmysle tohto ustanovenia relevantný dovolací dôvod, ktorý možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní; sama vada tejto povahy ale prípustnosť dovolania nezakladá.

I keby prípadne k vade tejto povahy došlo, nezakladala by prípustnosť dovolania žalovaného.

7. So zreteľom na to, že prípustnosť dovolania žalovaného nevyplýva z ustanovenia § 239 O.s.p., nepotvrdila sa existencia ním namietanej procesnej vady konania (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), ani ďalších vád uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p., najvyšší súd odmietol jeho dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

8. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na jej priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.